

# ללא החמים

רשימת מיתון: \*3778 שירות מיתון: \*3773

העורך לשעבר:  
ד"ר ח. רוזנבלוה ז"ל

י"ר הנחלה  
הראשון:

העורך האזרחי  
הראשון:

העורך  
אריז

צילום: גדי זגון

מנפרד ביילהרץ מתוך האופרה "ווצק"



# ללא החמים

האופרה הישראלית תפתח מחר את העונה החדשה עם "ווצק", מהאופרות החשובות של המאה ה-20. הבמאי הגרמני הנודע מנפרד ביילהרץ, שביים את הסיפור על חייל שנרמס בידי החברה האכזרית, מסביר מה הופך אותו ליוצא דופן

### ||| מקסים ריידר



זה קורה מחר: האופרה הישראלית פותחת את העונה ה-28 שלה בביצוע אחת האופרות החשובות של המאה ה-20: "ווצק", מאת המלחין האוסטרי אלבן ברג, על פי מחזה שכתב המחזאי הגרמני גיאורג ביכנר בשנת 1836. האופרה כבר הוצגה בישראל בעבר ועד היום נחשבת לאחת ההפקות החזקות והמרהיבות של האופרה הישראלית. זהו סיפורו הטרגי של החייל העלוב ווצק, שקצין מתעלל בו ורופא עושה עליו ניסויים. כשווצק מגלה כי הנשמה היחידה שבה האמין, בת זוגו מרי, בוגדת בו עם הקצין, הוא משסף את גרונו וטובע בביצה בעורו מנסה להסתיר את הסכין, אך למי עשה מתאבה. זהו סופו של האדם הקטן הנרמס על ידי חברה חסרת רחמים. להפקה אחראי הבמאי מנפרד ביילהרץ, שהגיע לתל אביב לחדש את האופרה שאותה כבר ביים כאן לפני שבע שנים. ביילהרץ הוא במאי גרמני נודע שניהל

תיאטראות רבים בארצו, ייסד פסטיבלים שונים וביים אינספור אופרות. "הצופה צריך לצאת מאולם התיאטרון מעושר בחי וויה רגשית, בהבנה טובה יותר של חיי בני אדם", הוא מסביר את תפיסת עולמו. ביילהרץ (72) חלם לכיים את "ווצק" מאז היותו בן 16, אז קרא לראשונה את מחזהו של ביכנר. "ביכנר, למרות גילו הצעיר (הוא מת בגיל 24), הבין לפרטי פרטים כל מה שעובר בלבן של המויתור. הוא גם ידע להציג את העימות בין צרכיו האנושיים של ווצק לבין מה שדרשו ממנו הממונים עליו".  
איך אנחנו, במאה ה-21, עם הערכים והשאיפות של המעמד הבינוני שלנו, יכולים להזדהות עם ווצק, החייל העלוב שהחיים דופקים אותו?  
"האופרה 'ווצק' אינה יצירה ריאליסטית. היא מלאת סמלים בעלי משמעות רבה על עצם קיומנו. ממנה אנחנו לומדים המון גם על עצמנו וגם על אנשים אחרים. ווצק הוא איש טוב אבל מסכן, וכך האופרה הופכת לקריאה לחמלה".

ביילהרץ מספר כי למרות שכבר למד את האופרה בעל פה, אף פעם לא מש עמו לו לשמוע אותה שוב. "אני לעולם לא אגיד שהבנתי את היצירה עד הסוף. כי המוזיקה של המלחין אלבן ברג, שקלט את הרוח, האווירה והמהות של הרמויות, היא מסע לתוך נפש האדם, והמסע הזה הוא אינסופי".  
יחד עם מעצב התפאורה ברנד הולצ' פפל הלך ביילהרץ על עיצוב מינימליסטי של הבמה. "מאחר שהסיפור כל כך חזק, רצינו שהקהל יתרכז בדמויות. השארנו רק מה שהיה נחוץ לעלילה. התאורה, שמקורה האמנותי באקספרסיוניזם הג'רמני, מוסיפה להצגה את הטאק' הלא ריאליסטי".  
האופרה "ווצק" תוצג במשכן לאמנויות הבמה בתל אביב ממחר ועד 7 בדצמבר בהשתתפות זמרים מובילים מארץ ומח"ל. המנהל האמנותי של האופרה הישראלית דייוויד שטרן מנצח, ובכמה הצגות מעביר את השרביט למאסטר הישראלי הצעיר דניאל כהן.